

SORT HAVEMYRE

Biologi

Den sorte havemyre (*Lasius niger*) er uhyre almindelig i haver, på veje og gårdspladser. Her i landet er det den myre, man oftest støder på i huse. Selvom den hedder den sorte havemyre, er den faktisk mere brun end egentlig sort. Den er mellem 3 og 9 mm lang. Et sort havemyresamfund kan have mange medlemmer, normalt 5-10.000 og består af tre forskellige slags individer: vingede hanner, dronninger (vingede hunner) og uvingede arbejdere. Arbejderne er vingeløse hunmyrer, hvis æggestokke ikke er udviklede; det er dem, der tager sig af alt det praktiske arbejde i og omkring boet. Rederne bygges som regel i jorden. Meget ofte findes de under sten eller fliser, men de sorte havemyrer kan også bo i rådne træstubbe eller i fugtskadede træ i huse. De sorte havemyrer lever overvejende af søde væsker - i naturen især af bladluse-ekskrementer. De kan også i nogen udstrækning ernære sig som rovdyr af forskellige smådyr, som de overmander.

Foto: SSL

Sorte havemyrer tiltrukket af fødeemne

En gang om året hen på sommeren kommer der sværmende myrer fra havemyrernes boer. De vingede myrer, hvoraf de store er hunner og de små hanner, blander sig med sværmende myrer fra andre boer og parer sig. Hannerne dør, og de hunner, som ikke går tabt, opbygger nye samfund og tilbringer resten af deres dage med at lægge æg.

Arbejdermyrerne kan trave langt omkring, når de leder efter føde, og finder en af dem noget godt, kan den viderefortælle det til sine artsfæller. Det sker, dels ved at den skaber et duftspor hen til fødeemnet, dels ved at den klapper de andre myrer med antennerne, og endelig ved at den fodrer dem med det, den har fundet. Snart er en lang karavane af myrer på vej til stedet.

Skade

Etplanshuse støbt direkte på jorden kan være hjem-søgt af havemyrer. Myrerne slår sig gerne ned i jorden under selve betongulvet, og herfra trænger de op i boligen gennem revner i betonpladen, f.eks. ved rørgennemføringer, fodpaneler, osv. Myrerne kan også slå sig ned i isoleringsmaterialet mellem betongulvet og selve trægulvet. Her kan de afstedkomme så fugtige forhold, at trægulvet beskadiges.

I nogle tilfælde vil det første tegn på myrernes tilstedeværelse i huset være små bunker af sand og grus, som pludselig dukker op ved panelerne. Disse bunker fungerer også som myreboets lossepladser. Her findes der rester af insekter, tomme puppehylstre og døde myrer mellem det udgravede materiale.

I betragtning af hvor almindeligt det er at have sorte havemyrer i huset, er det uhyre sjældent, at de ødelægger noget. De kan ikke underminere huset, og når sorte havemyrer bygger rede i træ, vil det normalt dreje sig om træ, som i forvejen er fugtskadede. Der kan dog som nævnt opstå skader, hvis deres opgravede, fugtige redemateriale kommer i kontakt med træ. Man skal i øvrigt være opmærksom på, at der findes andre myrearter her i landet, som kan optræde som regulære træødelæggere.

Bekæmpelse

Det mest effektive vil selvfølgelig altid være at finde og ødelægge selve myreboet, hvor dronning, æg, larver og pupper befinder sig; men det er sjældent muligt, når det drejer sig om sorte havemyrer, som bor under huset.

Ved bekæmpelse med insektmidler skal man sikre sig, at det af etiketten fremgår, at midlet er godkendt til bekæmpelse af myrer, og at man bruger det i overensstemmelse med brugsanvisningen.

Udendørs

Udendørs vil det som regel ikke være rimeligt at bekæmpe myrer i større stil.

Kogende vand uden myregift kan bruges, hvor forholdene tillader det, men man skal naturligvis være opmærksom på ikke at beskadige eventuel plantevækst.

Myreboer ved husets sokkel kan udgøre en risiko for, at myrer trænger ind i huset. Myreboerne kan bekæmpes med et **vandingsmiddel** eller med myrepudder.

Foto:SSL

Sort havemyrebo langs hussokkel

Sprøjtemidler eller myrepudder kan anvendes til udvendig behandling af hussokler og dørtrin, hvis myrerne søger at invadere huset i større antal fra altaner og terrasser.

Findes myrernes bo under terrasser eller havefliser, kan en effektiv bekæmpelse kun ske, hvis fliserne løftes. Herefter kan et myrevandingsmiddel, kogende vand eller myrepudder anvendes.

Indendørs

Det er i praksis umuligt at finde boet, når myrerne bor i huset. Man kan måske spore, at de kommer frem ved en dørsprække, men boet kan ligge langt herfra under gulvet eller i en hulmur. Sagen kompliceres yderligere af, at et større myrebo ofte er delt i flere områder, som myrerne flytter imellem. I disse tilfælde må man søge at komme genen til livs ved efterhånden at udrydde de voksne myrer.

Myrepudder kan mildne en myreplage, men myrerne lærer hurtigt at undgå det. Det gælder om at være efter dem hele tiden og blive ved med at pudre, der hvor de dukker op i forbindelse med f.eks. paneler og rørgennemføringer. Husråd som kanel og

peber mod myrer kan godt have en virkning, men den holder i bedste fald kun kort tid, og sådanne midler kan naturligvis ikke udrydde et myresamfund under gulvet.

På køkkenhylder og lignende steder, hvor kun helt ufarlige midler bør benyttes, kan aerosoler med pyrethrin anvendes, men virkningen holder kun kort tid. Aktivitet af myrer indendørs kan stoppes eller begrænses ved at anvende et **sprøjtemiddel** eller en **aerosol**, hvor det af etiketten fremgår, at det er godkendt til bekæmpelse af myrer eller til bekæmpelse af krybende og kravlende insekter. Flere af midlerne har langtidseffekt og må ikke sprøjtes på steder, hvor der opbevares eller forarbejdes fødevarer (f.eks. skabe og køkkenborde). De anvendes på de steder, hvor myrerne trænger ind i boligen, og hvor de færdes f.eks. langs med paneler, ved rørgennemføringer og bag skabe.

Lokkemad. Kan man ikke finde boet, kan myrerne bekæmpes med forgiftet lokkemad i form af de myrelokkedåser, der fås i handelen.

Behandling ved husets sokkel. Myrer indendørs er navnlig et forårsfænomen. Senere på sommeren vil de, selv om de stadig bliver boende under huset, foretrække at søge deres føde udendørs. På dette tidspunkt vil man ofte kunne ramme dem ved at vande jorden ved husets sokkel, hvor man kan se deres udførselsgange. Der anvendes et af de tidligere nævnte vandingsmidler.

Flyvemyrer. Hvis der i forbindelse med sværmningen optræder vingede myrer inde i huset, vil de ovenfor nævnte metoder ikke løse problemet. Myrerne vil komme op alligevel. I disse tilfælde kan man eventuelt sprøjte med en insektspray beregnet til bekæmpelse af flyvende insekter og så feje eller støvsuge de døde myrer op, eller nøjes med at støvsuge. Denne sværmning varer normalt kun nogle få dage.

Store mængder flyvemyrer indendørs er det mest sikre tegn på, at myreboet ligger i huset.

Hvis dette er tilfældet, bør man undersøge (f.eks. via en krybekælder), om boet ligger i forbindelse med træværk. Det er dog sjældent, at man ser skader, forårsaget af sort havemyre.